

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyes szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felolvas szerkesztő:

WITTINGER ANTAL.

Kiadó és laptulajdonos:

FRIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdáshoz (városkör 81) intézendők. Nyilttér sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

A sörgyár.

A köszegi sörgyár építése kedvező idő mellett gyorsan halad előre. Semmi kétség immár aziránt, hogy az épületek ez év végeig el ne készüljenek, valamint biztosra vehető, hogy a sörgyártást decemberben megkezdik. Sok mindenféle akadályllyal kellett az igazgatóságnak eddig megküzdnie, de szerencsésen végezte dolgát. Megtette kötelességét, megtett annyit, a mennyit az adott körülmények között csak tehetett. Ezért elismerést érdemel nemcsak az érdekeltek részéről, hanem a nagy közönség részéről is, mely örömmel szemléli a szép vállalatot és csak dicsérettel adózhat a vezetőségnek.

Hogy egy ilyen vállalat pénzbe kerül, azt mindenki be kell, hogy lássa. A 100,000 frt, melyet a részvényesek eddig befizettek, nem elegendő arra, hogy az építés befejezhető legyen, a gyárt berendezzék és üzemben tartsák. Az utolsó részvény-társasági közgyűlés határozatának megfelelőleg a 50 frtjával most ismét bocsátanak ki 2000 részvényt. Aki egy részvényt jegyez, az az aláírásnál azonnal tartozik 20—25 frtot lefizetni és köteles 15 frtot ugyanez év február hó 1-ső napján a részvény-társaság pénztárába befizetni. E második kibocsátásra már sokan reflektálnak és előjegyeztek magukat, úgy, hogy mai számunkban már megkezdhetők a nevek közlése. *Zabka F.* ur szerint, aki már 125 részvényt jegyzett, nem is kínálkozik jobb tőkebefektetés, mint a sörházi részvényekre. *Zabka* ur meg van győződve, hogy a vállalat jól fog sikerülni és csak sajnálja, hogy több pénz

nem áll rendelkezésére, mert ez esetben még többet is szánna ilyen papirokra. De mások is így gondolkodnak. Így például van itt Köszegen egy uriember, aki oda nyilatkozott, hogy eladja házát és annak árán vesz részvényeket; ha pedig nem adhatná el, vesz rá pénzt és így hajtja végre szándékát. És az illető, *Pusch* — részvénytársasági titkár, csakugyan eladta Bécs mellett a házát, melynek árából most 100 db. részvényt akar jegyezni.

Számitanak 16 frt dividendára. És e számítás szakemberek vallomása szerint helyes; a lehetőség nemcsak hogy meg van, hanem még kedvezőbbnek is mutatkozik a tiszta jövedelem, ha a körülmények, a melyekkel számoltak, nem csálnak. Anyi bizonyos, hogy több vidék csak úgy lesi-várja a köszegi sörfőzést. Az ostorosi- és lánzsériak például így okoskodnak: „A sört, melyet falvainkban fogyasztunk, Bécsujhelyből hozzuk. Az ut odáig 12, Sopronba 8 órányi s ha a sörgyár mindjárt ez utóbbi helyen is elkészül, az mégis messze esik tőlünk. Sörünket mi mindenesetre Köszegről hozatjuk majd, ez hozzánk közelebb esik és különben reméljük, hogy a köszegi sör jobb is lesz a bécsujhelyinél.“

Nos, és ez úgy is kell, hogy legyen. Olyan a vízünk, a milyent messze vidéken keresve sem találunk. 100 sörgyár között alig lesz három, a melynek olyan víz áll rendelkezésére, mint ez a miénk. Hisz a víz a legjelentékenyebb alkotó része a sörnek. Ha Pilsenben és Schwechátou nincsen jó víz, soha sem lesz sörük olyan híressé.

Sokan azt tartják, hogy Magyarországon soha

sem honosul meg annyira a sör, mint másutt, mivel Magyarország bortermelő ország. De vegyük Franciaországot. Franciaország sok és jó bortermel és ez ott olcsóbb, mint nálunk. Iszsza is mindenki ott a bort és mindamellert mégis 3 ezernél több sörgyára van az országnak. Magyarországnak fél anyi bora terem csak és mégis csupán 203 sörgyára van. A lakosság számárányához képest tehát Franciaországban körülbelül 16-szor több sörgyár van, mint nálunk Magyarországnak. Mi lehet annak oka, hogy a sörvás annyira terjedt Franciaországban? Bajor sört ittak ott kezdetben s miután e sör fölötté jó, ivásához hozzászoktak és egyik sörgyárt a másik után emelék saját hazájukban. Hogy nálunk nem szoknak hozzá a sörváshoz, annak egyszerű a magyarázata. Itt is mérnek sört, de milyent!? Se ereje, se ize. 1—2 pohárral és nyakig van vele az ember. Egy szóval irgalmatlan rossz a legtöbb gyártás. És miért jó a németországi sör? Azért, mert ott van konkurrenzia, iparkodik az egyik a másikon tultenni. Ha Magyarországon is szaporodik majd a sörgyarak száma s jó sört gyártanak, akkor majd a fogyasztás itt is nagyobb lesz.

A köszegi sörgyár igazgatósága németországi főzömmestert szerződtetett, s erre bizza a technikai vezetését a sörgyárnak. November első napjaiban már ideérkezik s remélik, hogy az illető Németországban és egyebütt szerzett tapasztalatait és a helybeli kedvező viszonyokat kellőképen fogja értékesíteni és jó sört előállítani. Kelendősege lesz e sörnek, azon nem kell busulni. És ahol kelen-

TÁRCA.

Látványosságok a kiállításon.

— Fővárosi levél. —

Budapest, október 15.

A messze külföld neves lapjainak képviselői jártak a napokban Budapesten. Apróra megnézték az ezredéves kiállítás bekerített területet, hogy a maguk két szemével lássák, mit, hogyan és minő hajlékban mutat be Magyarország ezredéves ünnepén. S amíg ők sorra vették az épülő és nagyrészt már elkészült pompás palotákat (melyeket mi már régebben leírtunk), amíg ők bámulattal tele jártak egyik oszarnoktól a másikig, s folyton gyarapodott az érdeklődésük egyre hangzott ajkukról az elismerés, — addig mi próbáljuk meg egy pillantást vetni a jövőndőbe, hogy meglássuk azt is, ami még nincsen, ami csak készül, ami csak törvény vagy papírra tett elhatározásokban van meg.

Ne nézzük most Magyarország produktív erejének leendő megvilágítását, mellőzzük pár pillanatra a nagy munka komoly részét, amelyet úgy is látni, megvizsgálni, tanulmányozni kell majd mindenkinek; hanem lássuk, minő szórakozást, mulatságot, látványosságokat nyújt majd a nagy közönségnek az ezredéves kiállítás.

Itt lesz elsőben a megnyitás nagy napja. A király és az egész királyi család es vele a nemzet sorsának intézői legelőbb a Mátyás király templomába mennek imádságra. Az ország első főpapja imádkozik velök a hazáért, újabb dicső ezer évet kérve az egék urától ennek a sokat megszenvedett népnek. Innen pompában és díszben átvonulnak az új parlament épületébe, széles

e hazának legnagyobbszorú, leghatalmasabb palotájába, hogy a király a maga személyében megnyissa az országgyűlés két házát. Most ezer éve Pusztaszeren is azzal kezdtek meg a honalapítást, hogy fejedelem és nemzet hűséget fogadtak egymásnak, s a legdrágább kincset, az alkotmányt biztosították. Ezer évvel utóbb ismét hűséget esküt tesznek egymásnak: az alkotmányos király és az alkotmányszerető nemzet.

Ezután lesz az ezredéves kiállítás megnyitása. Maga a legmagasabb védnök, ő felsége a király nyitja meg a kiállítást a történelmi csarnokban, az épületeknek ama részében, amely legjobban emlékeztet Arpád korára, a hol a honfoglaló magyarok emlékét mutatják. S a királyon kívül ott lesznek a királyi bercegek, az udvar, az országnagyok, mindenki, akinak rangja, neve, dignitása van.

S mind bejárják a kiállítást, amit összehord egy nagyratörő, nagytermett nemzet, hogy bemutassa ezeréves dicső multját, újabb ezer évre jogosító fényes jelenét.

De itt csak a látványosságokról akarunk ezuttal beszélni. Szóljunk hát pár szóval Vágó Pál hatalmas tervéről, amelyet a nagy közönség bizonyára meg fog valósítani. A meglevenedett história, ezer év eleven története fog előttünk elvonulni. Mind, ami csak nagy és emlékeztető, dicső és példát mutató a nemzet multjában, kacagányos Arpád délczeg leventéitől a közelmúlt nagy férfainak és nagy tetteinek koráig: az ott lesz előttünk hiven, pompában és a multak dicsőségével. Nincs nemzet a világon, amely hasonlót mutathatna!

Az alatt a felesztendő alatt, amíg a kiállítás tart, százánál több országos és nemzetközi kongresszust rendeznek. Ezeknek javarésze olyan, a mely a nagy közönséget is közelről érdekli, amely látványosságokkal, felvonulásokkal, versenyekkel, mutatványokkal jár. Hogy

csak többet ne említsünk, ilyenek a tűzoltók, tornászok, vaspáripások, atléták, lövészek találkozói. S a sportünnepnek egész bosszu sora fűződik hozzájuk. Lovas-, atléta-, torna-versenyek lesznek. Kocsikozók és kocsiverenyek, lovasjátékok, harci játékok s ki győzné felsorolni mind, mikor majdnem minden hétre esik majd kettő-három.

S mindezekhez csatlakozik az állandó látványosságok egész sora. Csak a javát említsük:

A kiállítás korzója már 1885-beu a nagy közönség legkedvesebb tartózkodó helye volt. Hát még jövő esztendőre! Egy eleven virágkiállítás lesz ez a korzó, ahol nem cserepekben, hanem a szabadban, bokréta szerű csoportokba ültetve mutatják be a legpompásabb dísznövényeket, amiknek termelésére a hazai műkertészet képes. S e pompás helyen, gyönyörű kis pavillonban, egyre szól a zene. S mikor a sétáló közönség a villamos lámpák nappali fényében járják a csodaszép kertben, egyszerre elsötétedik a lámpások fénye s tündéri színpompában gyul ki a fontaine lumineuse, az elektromos szökőkút. Toronymagásra szöknek fel a vastag vízugarak s ahogy csillogó gyöngyszemekben újra lehullanak, ezor pompásnál pompásabb színre festik a rejtett villamos gépek. Messziről ugyanekkor elektromos tűzijáték gyönyörködteti az embereket, egy új, még pedig magyar találmány, amelyet csak a kiállításon látunk meg legelőször.

S még hány látnivaló lesz? A ballon captiv, a melyet napjában egyszer-kétszer feleresztenek a szédtő magasba, a hol katonai gyakorlatokat végeznek a ballon kezelésére kirendelt katonák. Az óriás-kerék, a mely egész vasuti waggonokat emel háromszáz méter magasra s onnan látják majd az emberek a kiállítás városát, parányi méretekben, mint a madár a messzeségből. Az aquarium, az ideszállított tenger-fenek, a hol a valóság-

Olcso csehországi ágyi toll!

10 font uj, jo, fosztott, por nélküli frt 4 80
 . . . jobb minőségű . . . 6 —
 . . . hofeher dunnapuha fosztott . . . 9, 12, 15.
 . . . feldunna . . . 6, 7 20, 9.
 . . . hofeher, dannapuha, fosztatlan . . . 12, 15.
 Dunna (pehely) toll 1 80, 2 40, 3, 3.30 1/2, kilonkint.

Varróterítők
 igen jó minőségben 2 frt 30 krtól föl-
 felé. Szétküldés bérmentve utánvét mel-
 lett. Eszközletnek még becsesréselek
 és viszavét.
 Megrendeléseknél kérjük
 a címet pontosan kiírni:
Sachsel Benedikt,
 Klattau 431
 (Csehország.)

!! Bámulatos olcsóság !!

Minden végeledást meghaladó olcsó árak
 mellett adok el több száz darab téli női és
 gyermek - felöltöket, ugyszinten mindennemű
 rőfös árut, szücs árut és melyen lezállított
 árak mellett női és gyermek-kalapokat.
 Egy drb. női téli kabát koczkás
 béleléssel bélelve 7 frt.
 1 vég 30 rőfös kanavasz 5 .
 . . . . . czérna-vászon 5 .
 . . . . . sifon 5 .
 . . . garnitúra sealsking muff és sapka 2-75 .
 . . . női kalap ünöm filcből földiszítve 2 .
 Egyszeremind elvállalom női kalapok feldi-
 szítését is, mely csak 30 krba kerül.

Baron Jakab.

A kőbányai Királysörfőző- részevény-társaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör-
 gyártmányainak elárusítását megkezdte és azokat:
**Ászok, Király, Márcziusi, Korona
 és Bajorsör**
 elnevezéssel hordókban és palackokban hozza
 forgalomba.
 Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

3 arany, 15
 ezüst -rem
 12 díjaz- en
 elismerő
 okmány.

Kwizda Ferencs János

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

ca. és k. kiv. szab. mosóvíz lovaknak.
 Egy palackkal frt 1.40 o. é.
 több mint 30 év óta udv. letellőkben vala-
 mint katonai és polgari nagyobb letállókban
 is, használatban; nagyobb erőfejlesztések előtt
 és után erőltetőül; továbbá főzamadások,
 randulások, az inak merevítése s más ily
 alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló telje-
 sítmenyekre idomításnál.

Főletét: ker. gyógyszer-
 tár Körneuburgban.

Kapható a
 gyógyszer-
 rakban és
 drogistáknál.

50 évnel tovább elismert legjobb mosószappan!

APOLLÓ-SZAPPAN

Csak valódi a hentebbi jeggyel.
 Utánzás ellen intetik.

A legutolsó divatu újdonságok Confectióban.

**Női kabátok, gallérok és
 köpenyek roppant nagy választékban
 raktáron vannak.**
 Árak bámulatos olcsók.

Fröhlich és Stauber
 divatterme
 Szombathely.

**Keil Alajos-féle
 PADLOZAT-FÉNYMÁZ**
 (Glasur)
 legkitűnőbb mázólo szer puha palló számára. 1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.
Viasz-kenőcs
 legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény
 padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.
Arany-fénymáz
 képekretok stb. bearayozására.
 Egy kis palack ára 20 kr.
Fehér „Glasur“-fénymáz
 Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ahlakdeszkák stb. ujjonmani befestésére.
 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.
 Mindenkor kaphatók:
UNGER JÓZSEF-nél, Kőszegen.

Az általánosan ismert, jó hírnevnek örvendő s több oldalulag ki-
 tüntetett sósborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva — sok
 utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon
 címjegyeimet módosítom s arra két nyomtatásban saját házam külső
 alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt: egyszeremind védjegyként
 a budapesti iparkamaránál. A

S Ó S B O R S Z E S Z

gyors enyhítést eszközöl: eszsos, szaggyatás, fog-és fejfájdalmak,
 szemgyengeség, benulások, zsugorok stb. ellen; de különösen
 a bedörzsölés kenő-gyógyógymódnál(massage) igen jó hatá-
 sunak bizonyult, fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben
 a fogak fényét erősíti, a foghúst erősíti és a száj tisztta,
 szagtalan ízt nyer a szesz e porolása után, valamint ajánlato
 e szer tejmosásra is a hajidegek erősítésére, a fejkorpa kép-
 ződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Védjegy 19. és 20. sz.
 Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.
BRÁZAY KÁLMÁN,
 Budapesten, IV. ker., múzeum-körút 23. sz.
 Kapható Kőszegen: Schneller Ernő, Fuchs Ferencz, Unger József, Pollák Sándor, Jánosa Gyula,
 Waisbecker Ede és Wentzl Ede fűszerkereskedőknél.